

1. Вашуленко М. Формування мовної особистості молодшого школяра в умовах переходу до 4-річного початкового навчання. *Початкова школа*. 2001. №1. С. 11-14.
2. Гриценко П. Українська мова: державна і державотворча. *Український інформаційний простір*. 2018. № 1. С. 32–42.
3. Попович Н. Розвиток мови як віддзеркалення впливової ролі держави. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2011. №2, С. 267-275.
4. Закон України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2019, № 21, ст. 81.

Головіна О. В.

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**НАЦІОНАЛЬНА ПАМ'ЯТЬ ЯК ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ
ЧИННИК В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ**

Вивчення практик створення концепції національної пам'яті має для українського суспільства важливе значення. На цей час перед українським суспільством стоїть виклик – виклик творення не тільки державності та/чи держави, а політичної нації. Здобуття Україною незалежності не ліквідувало основної проблеми – об'єднання нації, прийняття усіх сторінок власної історії та побудови національного пантеону. Історики – дослідники проблематики національної історичної пам'яті наголошують на необхідності збагачення українського пантеону. «Ствердження української національної ідеї української політичної нації базуватиметься на історичній пам'яті. Очищеній від залишків тоталітарного та імперського способу мислення; на шануванні українських національних героїв, які сприятимуть консолідації українського суспільства» [4, с. 287]. Держава через освітні та наукові інституції висловлює ставлення суспільства до подій минулого та таким чином проектує своє майбутнє. Тому творення національної ідеї, вибудова історичного пантеону та вироблення єдиного канону національної пам'яті в сучасних суспільно-політичних умовах є найважливішим питанням – питанням національної безпеки.

Так, українці створили власну державу, виборовши державність як таку, якої прагнули протягом минулих історичних періодів. Чого ж бракує в Україні для створення сучасної політичної нації? Питання самозбереження

нації як політичного (не етнічного) феномену, характерного для ХХ–ХХІ століть, безпосередньо та нерозривно пов'язане з таким духовними та культурними чинниками як спільна історична пам'ять, традиція чи віра. Розуміння та усвідомлення історичного минулого, його героїчних сторінок, прийняття сторінок трагічних надає можливість відчувати себе частиною єдності, що претендує на територію, державність, формує почуття патріотизму. Тому питання формування історичної пам'яті, що унеможлиблює розмивання національної ідентичності у колективній свідомості, напряду пов'язане з національною безпекою, виборюванням та відстоюванням незалежності.

Кожна національна варіація міфу, що лягає в основу відповідної національної ідеї, має свої певні відмінності та особливості. Провідники нації для здійснення основної мети суспільно-політичного життя ХІХ ст. – побудови національної держави – виробляли національні міфи, підкреслення самобутності та окремішності культури, мови, історії народу. У ХХ ст. історична свідомість українців розколювалася, перебуваючи під впливом російських історичних міфів, що приводило до спотворення та викривлення, ментальних фантомів: 1) несприйняття себе часткою європейської спільноти (результат переважання євразійських трактовок історичних подій); 2) втрати навичок індивідуалістичного господарювання (синдром пропагування колективізму); 3) відсутність ініціативності, активної життєвої позиції; 4) ставлення до себе як до меншовартості, другорядної нації та ін. [1, с. 50].

У цей час в українському суспільстві спостерігаються певні проблеми у галузі національної пам'яті: бракує системи оцінки подій та постатей, не визначено принципів створення національного пантеону, єдиної концепції національної пам'яті. Численні спроби, що спостерігалися, замість консолідації та об'єднання, призводять до роз'єднання та розколу в суспільстві. Які ж наразі існують шляхи формування засад національної історичної пам'яті, що можуть бути використані у сучасних суспільно-політичних умовах? У першу чергу, потрібне розуміння необхідності поширення та популяризації знань про історичне минуле, суспільні дискусії на ключові історичні події, державна підтримка історичних заходів.

Основними суспільними завданнями постають посилення уваги суспільства до історії України, забезпечення всебічного вивчення етапів боротьби за відновлення державності України у ХХ столітті та здійснення заходів із увічнення пам'яті учасників національно-визвольної боротьби, жертв голодоморів та політичних репресій. Саме таким чином, через використання сучасних практик формування національної пам'яті, із урахуванням досвіду народів, що пережили та усвідомили національні трагедії, може відбутися творення колективної історичної пам'яті, що об'єднає українське суспільство.

1. Гирич І. Б. Чи суперечить національний міф історичній правді? Українська історична дидактика : Міжнародний діалог (фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії) : Зб. наук.ст. Київ : Генеза, 2000. С.47–54.

2. Семінар для українських педагогів у Яд Вашем. Ткума: Український інститут вивчення Голокосту. Офіційний сайт. URL : <http://tkuma.dp.ua/ua/obrazovanie/proekti-dlya-uchiteley/2858-seminar-dlya-ukrajinskikh-pedagogiv-u-yad-vashem> [Дата звернення – 06.03.2020.]

3. Український інститут національної пам'яті – Офіційний сайт. – URL : <https://uinp.gov.ua> [Дата звернення – 06.03.2020.]

4. Щупак І. Я. Національні герої в національній ідеї. Трансформація української національної ідеї. Київ : Наш формат, 2019. С. 279–288.

Голубєва Д. В.

здобувачка вищої освіти 1 курсу
юридичного факультету

Левін О. Л.

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВПЛИВ ЗАПОЗИЧЕННЯ ІНШОМОВНИХ СЛІВ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Запозичення іншомовних слів є одним із історично обумовлених способів збагачення лексичної бази будь-якої мови. Деякі іншомовні терміни вже повністю замінили українські відповідники. Сучасні дослідження з лексикології показують, що проблема запозичення досі є недостатньо вивченою.

Проблема мовних запозичень є актуальною принаймні останні два з половиною століття. Вона розглядається у двох абсолютно різних аспектах: у загальнотеоретичному плані – як частина загальної проблеми мовних контактів і взаємодії різних мовних систем, у вузькому аспекті – як особливості розвитку окремих мов і різних її рівнів [2].

Лексика кожної мови формується в процесі тривалого історичного розвитку мови та держави. Це означає, що лексика, що є складовою частиною української мови, пов'язана з історією українського народу. Із цього випливає, що лексика сучасної української мови досить неоднорідна: близько 90% складають успадковані слова, зокрема які:

- беруть свій початок з індоєвропейської мовної єдності;
- виникли в спільнослов'янський період;